

ZO STUDNICE RODNEJ REČI

Priezviská Slovákov v Mlynkoch z hľadiska medzijazykových kontaktov (zo štúdia vlastných mien Slovákov v Maďarsku)

IVETA VALENTOVÁ

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, v. v. i.

Abstract: The article examines the characteristics of the surnames of Slovaks living in the Slovak linguistic enclave of Pilisszentkereszt (Slovak: Mlynky) in Pest County in northwestern Hungary, with a focus on interlingual contact phenomena. After the defeat of the Ottoman Turks and their withdrawal from the Kingdom of Hungary, the village was resettled not only by Slovaks – primarily from the western regions of Slovakia – but also by Czechs and Germans, which influenced the form of the inhabitants' surnames. The surnames of families with Slovak roots were strongly influenced by Magyarisation and by natural assimilation with the incoming Hungarian population, and to some extent also by Serbian colonisation in the surrounding villages.

Keywords: anthroponomastics, surnames of Slovaks, interlingual contacts, Magyarisation, Mlynky/Pilisszentkereszt

Jednou zo slovenských enkláv v Maďarsku je aj obec Mlynky (maď. *Pilisszentkereszt*, Peštianska župa), ktorá sa nachádza na severozápade Maďarska v oblasti Pilišských vrchov. Podľa Atlasu slovenských nárečí v Maďarsku (Fügedi – Gregor – Király, 1993, s. 79) bola osídlená neskoro, v krajiniských súpisoch zo začiatku 18. stor. (1715, 1720, 1728) chýba

ORCID: 0000-0003-4034-0301

Príspevok bol vypracovaný v rámci dohody o spolupráci medzi Jazykovedným ústavom Ľ. Štúra SAV (Bratislava) a Výskumným ústavom Slovákov v Maďarsku (Békešská Čaba) a vedeckého projektu grantovej agentúry VEGA č. 2/0026/24.

akákoľvek zmienka o dedine a Matej Bel spomenul len zrúcaniny kláštora, ktoré sú zakreslené na jeho mape. Prvou stopou o jej existencii je až zápis zo 7. 7. 1747 vo farskej matrike v Pilišskej Čabe, ktorý sa vzťahuje na uzavretie manželstva dvoch moravských osadníkov. Po porážke osmanských Turkov a ich potlačení sa osada znovu začala osídľovať šiestimi slovenskými rodinami z okolia Trnavy, neskôr prichádzali aj ďalší osídlenci (porov. Szabóová, 2008, s. 196). Podľa A. Kováčovej a A. Uhrinovej (2008, s. 235) prvé rodiny prišli v r. 1747 zo susedného Santova, kam sa dostali pravdepodobne z územia západného Slovenska, najmä z okolia Trnavy a Trenčína. Prevažne západoslovenský charakter nárečia obce môže tento predpoklad len potvrdzovať.

Obec Mlynky sa označuje za najslovenskejšiu dedinu zo slovenských obcí, resp. jazykových enkláv v Maďarsku, pretože pri sčítaní obyvateľstva v r. 2001 sa k slovenskej národnosti z celkového počtu 2 170 obyvateľov prihlásilo až 1 185, t. j. 54,6 %, a napriek asimilácii a snahe o integráciu do spoločnosti sa národná identita nenarušila a slovenčina a slovenské tradície a hodnoty sú v obci aj v 21. storočí živým fenoménom (Szabóová, 2008; Szabóová Marloková, 2023). V roku 1900 však bolo v obci 964 obyvateľov slovenskej národnosti, čo bolo až 91,9 % obyvateľov obce (Svetoň, 1942, s. 170). Podľa posledného sčítania v r. 2022 sa z celkového počtu 2 194 obyvateľov obce hlásilo k slovenskej národnosti už len 419 osôb, t. j. 19,1 %.¹ Keďže v obci pribudlo len 24 obyvateľov oproti r. 2001 a nebol v nej úbytok ani výrazná výmena obyvateľstva medzi rokmi 2001 – 2022, je zrejmé, že slovenské korene má omnoho viac obyvateľov, ako sa v skutočnosti hlási k slovenskej národnosti. Dokazuje to aj fakt, že na základe výskumu

¹ Údaje sú z databázy Ústredného štatistického úradu (Központi Statisztikai Hivatalansk). Dostupné na https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=18731, https://nepszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis/#/table/WBS003/N4IgZgIgNgLgpgJwM4gFygNYQHBYBM0gCyAhgA4gA0lc2M-CEcKqA2syACoCShAogPoAFHgCVOAeQAiITDnyoQAZTgxKIAG7EoAV0Zo2AJgAM-_SA-C6AXzMU27HgBk-CgFp8AghLftpILHgJKKIQa2rosIABCPADifAASAKqqUbERSVQpfNGcyTFZwrwmAMIFGXkCYoVZPFVupZF5wpVlscLpDbEKNSIOANJVCvZVCf09zR18AHJuheZWN-hwiCY7RPGIARd5-corKqiE6TGwAjAAcAOwAzMdzPzZUABZwxHK23PxCopLmVEhwA-MYwCAAE2wekWBwRWa021hASAguDg4Lsjhc7k83ksQA=== [cit. 15. marca 2025]. <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vizualizaciok/a-telepulesek-legfontosabb-adatai/?ter=18731>. [cit. 15. marca 2025].

v Mlynkoch sme získali takmer 200 priezvisk rodín so slovenskými koreňmi,² pričom, samozrejme, nositeľmi jedného priezviska môže byť aj viacero rodín. G. Papuček (2000, s. 156) uvádza, že ak majú dnes slovenské povedomie už iba jednotlivci, na príčine je výlučne systematická a cieľavedomá nemilosrdná maďarizácia, ktorej korene v Mlynkoch siahajú hlboko do 19. storočia a ktorá už koncom 19. a začiatkom 20. storočia nabrala na obrátkach. Podľa neho (o. c., s. 152) bolo na prelome 19. a 20. storočia obyvateľstvo v Mlynkoch čisto slovenské, čo v podstate potvrdzujú aj štatistiky (Svetoň, 1942, s. 170), a malo slovenské povedomie. Za hlavnú príčinu rýchlej asimilácie Slovákov v Maďarsku vo všeobecnosti pokladá úplný nedostatok slovenských škôl a slovenských bohoslužieb a výchovu národnostných detí v maďarských školách v maďarskom duchu. Treba však podotknúť, že určitý podiel na dnešnom stave má aj prirodzená asimilácia napr. prostredníctvom zmiešaných manželstiev. Úbytok Slovákov v obci i celkovo v Maďarsku je čiastočne aj dôsledkom výmeny obyvateľstva v r. 1946 – 1947.³ Z Mlynkov vtedy odišlo na Slovensko 34 slovenských rodín (153 obyvateľov), hoci niekoľko z nich sa napokon vrátilo (Lenovský – Grznárová, 2023, s. 91).

Maďarizácia i prirodzená asimilácia sa prejavila aj na priezviskách rodín so slovenskými koreňmi. Takmer všetky mlynčianske priezviská sú dnes určitým spôsobom pomadžarčené, preto ich uvádzame v súčasnej úradnej pravopisnej (grafickej) podobe. Vo všeobecnosti zmena priezvisk v Uhorsku bola od 19. stor. regulovaná štátom, preto medzi faktory, ktoré ovplyvnili tento proces v tzv. alogénnych skupinách, t. j. v skupinách ľudí s cudzím (nemaďarským) kultúrnym a jazykovým pozadím, s priezviskami cudzieho pôvodu, ľudí nemaďarského pôvodu a ich potomkov, teda aj Slovákov, patrí v prvom rade štátna moc (Kozma, 2002, s. 41; Császári, 2019, s. 353). Zmena priezvisk sa na konci predminulého storočia stala aj nástrojom

² Heuristický výskum priezvisk slovenských rodín v Mlynkoch sme urobili v rámci 37. interdisciplinárneho výskumného tábora, ktorý organizoval Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku so sídlom v Békešskej Čabe 19. – 24. júna 2022. Priezviská sme získavali najmä z matrik (z najstarších matričných záznamov z r. 1808 – 1820), z telefónnych zoznamov, zo zoznamu slovenských voličov z r. 2019, z monografie G. Papučeka (2000) a riadeným rozhovorom s obyvateľmi Mlynkov.

³ Výmena obyvateľstva prebiehala na základe dohody medzi Československom a Maďarskom z 27. 2. 1946. Na propagáciu a organizáciu vysťahovania Slovákov z Maďarska bola zriadená Československá presídľovacia komisia so sídlom v Budapešti. Prví slovenskí vysťahovalci opustili Maďarsko už v júni 1946.

vlády pri uplatňovaní maďarizačných snáh, a to napr. nariadením cisára Františka I. v r. 1814, vo väčšom počte sa menili cudzo znejúce priezviská počas revolúcie v r. 1848 – 1849, masovo v r. 1881, keď politická elita značne znížila poplatok za úradný proces zmeny priezviska a Simon Telkes založil tzv. Centrálny spolok pre pomaďarčovanie priezvisk, a za Bánffyho nacionalistickej vlády⁴ (Császári, 2023, s. 9 – 10). Pomaďarčovanie priezvisk bolo časté ešte aj v 20. stor. Podľa G. Papučeka (2000, s. 75) mnohé maďarské priezviská ako *Pusztai*, *Szamosvári*, *Pálvölgy*, *Páncél*, *Polgár*, *Székely* a pod. vznikli v Mlynkoch v období medzi dvoma vojnami zámenou pôvodného slovenského priezviska za maďarské. Takéto priezviská zakrývajú skutočný pôvod ich nositeľov a tým podávajú mylný obraz o etnickom zložení dediny.

V Mlynkoch sa priezviská najčastejšie adaptovali do maďarčiny tak, že sa len zapísali maďarskou grafikou, t. j. jednotlivé slovenské grafické prvky sa nahrádzali maďarskými, napr. *č* > *cs* (*Čierny* > *Csierni*), *š* > *s* (*Dušánek* > *Dusanek*, *Košelák* > *Koselák*), *s* > *sz* (*Jánsky* > *Janszki*, *Sluka* > *Szluka*), *d'* > *gy* (*Hudeček* > *Hugyecsek*), *ň* > *ny* (*Baraňák* > *Baranyák*, *Horňák* > *Hornyák*) a pod. Spôsoby zápisu, samozrejme, záviseli od vzdelania a jazykového povedomia pisateľa, preto jedno priezvisko mohlo mať v minulosti oproti súčasnosti aj iné pravopisné (grafické) varianty, resp. jedno priezvisko môže mať viac podob, napr. *Bucsánszki* i *Bucsánszky*, *Havranek* i *Havrának* a pod. V slovenskom pravopise (grafike) sa zachovali len vtedy, ak priezvisko neobsahovalo grafické prvky, ktoré sú v maďarčine iné (*Havelka*, *Havran*, *Jurák*), zvyčajne rešpektujúc aj nárečovú výslovnosť. Napríklad priezvisko *Rastík* sa zapísalo *Rasztik* (s mäkkou výslovnosťou hlásky *r'* by sa zapísalo *Raszyik*). Priezviská sa však mohli označiť aj bez diakritiky v závislosti od pisára. V niektorých priezviskách sa zachovali staršie maďarské grafické prvky, napr. digrafy *ts* [č] (dnes v maď. *cs*) v priezviskách *Holtsek*, *Kovats*, *Kotuts*, *Paltsik*, *th* označujúce hlásku *t* v priezviskách *Horváth* (maď. *horvát* = Chorvát), *Kohuth* a i. Mnohé takéto zápisy možno síce nájsť už len v starších matrikách, pričom dnes sú zväčša zapisované súčasnou platnou maď. grafikou, napr. aj v telefónnom zozname a zozname slovenských voličov sú

⁴ Premiér barón D. Bánffy (1895 – 1899) preferoval ostrý kurz maďarizačnej politiky, vytvoril osobitný národnostný výbor a ten začiatkom r. 1898 nariadil aj pomaďarčenie nemaďarských názvov obcí (porov. napr. Kmet' – Ottmárová, 2014).

už len podoby *Hugyecsek*, *Kovács* a pod. Podoby s digrafom *ts* sú zriedkavé (*Bellovits*). Podľa G. Papučeka (2000, s. 75) sa síce matriky spočiatku písali po latinsky, ale okolo r. 1800 zapisovateľ, ktorým mohol byť buď farár Pavol Jurkovič, alebo farár Štefan Habán, príp. niekto, kto ho zastupoval, zapisoval mená tak, ako ich počul, teda po slovensky, ale maďarskou grafikou, napr. *Adam Kovalda*, *Mariana Jakubecz*, *Mariana Belohubová*, *Eva Bucsánszka*.

Pri priezviskách z krstných mien zakončených na samohlásku *-ó* (*Blahó*) sa nedá jednoznačne určiť, či ide len o prepis. Pravdepodobne to je len maďarským pravopisom zapísané slovenské priezvisko *Blaho*, ale mohlo ísť aj o tvar privlastňovacieho prídavného mena *Blahov*. Nielen koncová hláska *-o*, ale aj prípona *-ov* sa zvykla adaptovať do maďarčiny ako *-ó* a tak sa aj zapisovala, porov. napr. názvy obcí ako *Beňov* > *Benyó* (obec je dnes súčasťou Bytče), *Dargov* > *Dargó* (okr. Trebišov), *Pastuchov* > *Pásztó* (v Maďarsku v Hevešskej župe). Podobný jav bol v apelatívnej i propriálnej lexike, keď sa maďarské slová preberali do slovenčiny, napr. maď. *tó* (= jazero, rybník) > slov. *tov* (Historický slovník slovenského jazyka 6, s. 73), terénne názvy na Slovensku *Töv* (pole v Kučíne, okr. Bardejov; lúka vo Veľkom Ďure, okr. Levice), *Tóv* (močiar v Lubeníku, okr. Revúca), v slovenských jazykových ostrovoch v Maďarsku *Tóvik* (les v obci Bárna v Novohradskej župe; Blanár, 1950, s. 101). Z apelatívnej lexiky napr. maď. substantívum *bölcső* (= kolíska) > *belčov* (Králík, 2015, s. 67).

Priezvisko sa mohlo pomaďarčiť pridaním maď. adjektívnej prípony *-i*, ktorá sa zapisovala aj ako *-y* alebo *-j* (príp. *-ay*, *-aj*), bez ohľadu na pôvod a motiváciu priezviska. V Mlynkoch takto mohlo byť pomaďarčené napr. priezvisko *Stankay* (od skrátenej podoby *Stanko* mena *Stanislav*). Takýmto mechanickým spôsobom sa zvykli pomaďarčovať priezviská aj na území dnešného Slovenska, porov. napr. *Žabka* na *Žabkay*, *Strecha* na *Strechaj*, *Kropáč* na *Kropáči* (Majtán, 2014, s. 48).

V niektorých prípadoch však došlo k úplnej zmene slovenského priezviska na typické maďarské, ktoré buď s pôvodným slovenským nemalo žiaden motivačný, lexikálny či iný vzťah (*Kosnovský* > *Kincses*), alebo pri významovo priezračných priezviskách mohlo ísť iba o preklad do maďarčiny (*Čierny*, *Černý* > *Fekete*; *Kráľ* > *Király*). Pri takýchto maďarských priezviskách bez genealogického výskumu alebo poznania príbuzenských

vzťahov jednotlivých rodín nie je možné vždy zistiť, či ide o pomaďarčené alebo maďarské priezvisko. Vo všeobecnosti sa pri úplnej zmene priezviska zvyklo v maďarskom priezvisku zachovávať aspoň prvé písmeno (porov. Hajdú, 2010), ako to je aj v uvedenom príklade *Kosnovský* > *Kincses*. Nemožno však vylúčiť, že zhoda začiatkových písmen v tomto prípade je len náhodná. Napriek tomu, že priezviská Mlynčanov sú zapísané maďarskou, príp. maďarsko-slovenskou grafikou, mnohé z nich už na prvý pohľad prezrádzajú slovenské alebo pri národnostne zmiešaných rodinách aj slovenské korene ich nositeľov. Niektorí rodáci, ktorí sa venujú výskumu Slovákov v Maďarsku z rozličných hľadísk, si však pri publikovaní v slovenčine uvádzajú nielen svoje priezviská, ale aj rodné (krstné) mená v slovenčine, resp. podľa pravidiel slovenského pravopisu, porov. napr. *Gregor Papuček, Júlia Szabóová Marloková*.

Priezviská niektorých slovenských rodín sú pôvodom maďarské, resp. vznikli z maďarských apelatív, napr. *Buzás, Fekete, Nagy*. Môže ísť jednak o pomaďarčené priezviská, ako sme už spomenuli, ale aj o priezviská národnostne zmiešaných rodín, t. j. o priezviská Sloveniek, ktoré sa vydali za Maďarov, a priezviská ich detí. Maďarská podoba nemusí vždy signalizovať maďarský pôvod nositeľa, pretože priezviská vznikali v čase, keď bolo územie Slovenska súčasťou Uhorska, a preto prímeno maďarského pôvodu mohli mať slovenskí osadníci ešte pred príchodom do Mlynkov. Najmä v zmiešanom slovensko-maďarskom prostredí mohli aj Slovák pomenovať maďarským slovom. Treba však uviesť aj to, že daktori Slováci si z rozličných dôvodov, najmä vplyvom maďarizačnej politiky svoje priezvisko zámerne pomaďarčili sami, či už iba pravopisne (graficky), alebo úplne (lexikálne) zmenili na maďarské.

Okrem slovenských osadníkov bolo v obci Mlynky aj nemecké osídlenie. Nemci sa tu usadili okolo r. 1740, pričom v r. 1783 prišla väčšia skupina, išlo asi o 300 osôb (Kováčová – Uhrinová, 2008, s. 235). Podľa G. Papučeka (2000, s. 74) však medzi zomretými v matrike z r. 1763 – 1764 boli len slovenské osobné mená, preto predpokladal, že nemecká časť obyvateľstva v tomto čase ešte v dedine nebola. Dôsledkom výraznej nemeckej kolonizácie v obci a postupného splynutia nemeckých osadníkov so slovenskými obyvateľmi určitú skupinu priezvisk slovenských rodín tvoria práve nemecké priezviská, napr. *Fuhl, Glück, Heinrich, Hoffner, Holczapfel, Klausz,*

Lampert, Putz, Riegel, Rotter, Schleich, Spiegelhalter, Szeifert. Ako vidno aj z uvedených príkladov, niektoré z nich si napriek maďarizácii zachovali nemecký pravopis, hoci pri iných vidieť snahu adaptovať ich do maďarčiny aspoň z grafickej stránky. Niektoré nemecké priezviská sa nachádzajú aj na Slovensku, a preto je možné, že predkovia ich nositeľov nemuseli zákonite prísť iba z nemecky hovoriacich krajín, ale mohli sa prisťahovať zo slovenského územia z miest a dedín s nemeckou kolonizáciou. Vzhľadom na uvedené spôsoby a podmienky osídľovania Mlynkov pravdepodobne však ide o Nemcov, ktorí neprišli zo slovenských území s nemeckou kolonizáciou.

Podľa zápisu z r. 1747 do obce prišli aj českí, resp. moravskí osadníci. Keďže slovenčina a čeština sa vyvíjajú z rovnakého praslovanského základu, mnohé priezviská sú rovnako české i slovenské. Hlavne podľa západoslovenských priezvisk, ktoré majú veľa spoločných znakov s češtinou, resp. s moravskými nárečiami, je len na základe formálnej podoby ťažké určiť, či ich nositelia majú český (moravský) alebo slovenský pôvod. Veľa českých priezvisk sa dostalo na územie dnešného Slovenska prostredníctvom husitsko-bratrických výprav a exulantov po bitke na Bielej hore (1620), preto nemožno vylúčiť, že osadníci s českým priezviskom mohli prísť do Mlynkov i zo slovenského územia. Českým priezviskom je *Havelka*, ktoré sa utvorilo z rodného mena *Havel* (čes. podoba mena *Gál*). Za české by bolo možné pokladať napríklad aj priezvisko *Rihák*, ak vzniklo z mena *Řehoř* (českej podoby rodného mena *Gregor*) alebo z juhočeského nárečového slova *řihák* s významom „veľký kašeľ“ (Moldanová, 2015, s. 164). Hoci sa zo skrátených podôb rodných mien tvorili aj slovenské priezviská, priezvisko *Pešák*, ktoré sa utvorilo zo skrátenej podoby *Peš* mena *Peter* (čes. *Petr*), malo na Slovensku v r. 1995 len 25 mužských nositeľov (Ďurčo a kol., 1998), zatiaľ čo podľa online portálu *Kde jsme* (www.kdejsme.cz) malo v r. 2016 v Česku 354 výskytov. Priezvisko *Navrátil* sa síce nachádza na Slovensku, ale zároveň je 25. najčastejšie české priezvisko (Moldanová, 2015, s. 124). Vzhľadom na to, že aj Česi majú nemecké priezviská, nemožno vylúčiť, že niektorí pôvodní nositelia nemeckých priezvisk mohli prísť do Mlynkov aj z českého, resp. moravského územia.

Pravdepodobne vplyvom srbskej kolonizácie v susedných obciach (porov. Stanislav, 1948, s. 300; Papuček, 2000, s. 17) sa do Mlynkov dostalo aj niekoľko južnoslovanských priezvisk, ako sú napr. *Bogovics*,

Labadics, Majnics, Puklics, Teperic, ktoré sa na Slovensku nenachádzajú (porov. Ďurčo a kol., 1998). Niektoré priezviská, ktoré majú prípony *-ovič* (*Bellovits, Dankovič, Matkovics*) a *-ič* (*Urbanics*), sa do Mlynkov mohli dostať prostredníctvom migrácie po porážke osmanských Turkov aj z územia dnešného juhozápadného Slovenska z oblasti chorvátskej kolonizácie zo 16. stor. Príponu *-ovič* však majú aj slovenské priezviská (preformovali sa z priezvisk so starobyľou príponou *-ovic⁵*), ale príponou *-ič* sa u nás tvorili priezviská len zriedkavo (Majtán, 2014, s. 22 – 23). Napríklad priezvisko *Urbaníč* má na Slovensku približne 96 rodín, najviac ich je však v okolí Bratislavy (Ďurčo a kol., 1998), teda v oblasti s chorvátskou kolonizáciou.

Niet pochýb o tom, že napriek aktuálnym štatistikám a maďarizácii veľká časť obyvateľstva v pilišskej obci Mlynky má slovenský pôvod. Poukazujú naň aj ich priezviská, ktoré vznikli zo slovenských slov, rodných mien či z názvov obcí a miest zo slovenského územia, hoci z hľadiska etymológie nemusia mať len praslovanský pôvod, ale adaptovali sa do slovenčiny z iných jazykov v rôznych obdobiach jej vývinu. Vzhľadom na maďarizáciu, kolonizačné prúdy v obci a jej okolí nielen z územia dnešného Slovenska a vzhľadom na národnostne zmiešané manželstvá majú Mlynčania aj maďarské, nemecké, české a južnoslovanské (srbské) priezviská, aj keď majú slovenské korene a povedomie a hlásia sa k slovenskej národnosti. Na rôzne migračné vplyvy môžu poukazovať aj tzv. priezviská podľa pôvodu (pôvodného, predchádzajúceho bydliska), ktorým sa budeme venovať v osobitnom nadväzujúcom príspevku.

LITERATÚRA

BLANÁR, Vincent: Príspevok ku štúdiu slovenských osobných a pomiestnych mien v Maďarsku. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení 1950. 139 s.

CSÁSZÁRI, Éva: Pomaďarčovanie priezvisk v troch slovenských obciach v Bukovom pohorí. In: Konvergenca a divergencie v propriálnej sfére. 20. slovenská onomastická konferencia (Banská Bystrica 26. – 28. júna 2017). Zborník referátov. Eds. A. Chomová, J. Krško a I. Valentová. Bratislava: Veda 2019, s. 352 – 362.

CSÁSZÁRI, Éva: O pomaďarčovaní priezvisk a o pôvode prezývok v Repašskej Hute. In: Národopis Slovákov v Maďarsku, 2023, roč. 26, s. 9 – 24.

CUŘÍN, František: Historický vývoj označování rodiny a rodinné příslušnosti. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd 1964. 69 s.

⁵ Prípona *-ovic* vznikla z pôvodnej prípony **-ov-itjъ*, pričom koncová hláska *c* je pravidelným západoslovanským reflexom praslov. **tj*, ktoré sa u Srbov a Chorvátov vyvinulo na hlásku *ć*. Bližšie o vývine týchto prípon porov. napr. F. Cuřín (1964).

ĐURČO, Peter a kol.: Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku. Podklady k projektu Copernicus Programme, projekt COP-58: Onomastica – Copernicus Database. CD ROM. Paris: ELRA 1998. Dostupné na http://www.juls.savba.sk/durco_priezviska.html.

FÜGEDI, Erik – GREGOR, František – KIRÁLY, Peter: Atlas slovenských nárečí v Maďarsku – Atlas der slowakischen Mundarten in Ungarn. Red. Péter Király. Budapešť – Budapest: Slovenský výskumný ústav Zväzu Slovákov v Maďarsku 1993. 222 s. + 235 máp.

HAJDÚ, Mihály: Családnevek enciklopédiája. Leggyakoribb mai családneveink. Budapest: Tinta Könyvtadó 2010. 552 s.

Historický slovník slovenského jazyka 6, T – V. Red. M. Majtán. Bratislava: Veda. 700 s.

KMEŤ, Miloslav – OTTMÁROVÁ, Bernadeta: Na žirnej rovine... Z príbehu Čabána Michala Žilinského. Nadlak: Vydavateľstvo Ivana Krasku 2014. 248 s.

KOVÁČOVÁ, Anna – UHRINOVÁ, Alžbeta: Slovenské Mlynky. In: Slovenský jazyk v Maďarsku. Bibliografia a štúdie II. Eds. A. Uhrinová – M. Žiláková. Békešská Čaba: Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku 2008, s. 229 – 278.

KOZMA, István: Névmagyarosítási mozgalom és kisebbségpolitika a koalíciós korszakban (1945 – 1948). In: Tér és terep. Eds. N. Kovács – L. Szarka. Budapest: Akadémiai Kiadó 2002, s. 41 – 73.

KRÁLIK, Lubor: Stručný etymologický slovník slovenčiny. 1. vyd. Bratislava: Veda 2015. 704 s.

MAJTÁN, Milan: Naše priezviská. 1. vyd. Bratislava: Veda 2014. 196 s.

LENOVSKÝ, Ladislav – GRZNÁROVÁ, Michaela: K etnokultúrnym aspektom migrácií v obci Mlynky. In: Slovenské inšpirácie z Mlynkov. Ed. T. Tušková. Békešská Čaba: Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku 2023, s. 74 – 106.

MOLDANOVÁ, Dobrava: Naše příjmení. 4. vyd. Praha: Agentura Pankrác 2015. 232 s.

PAPUČEK, Gregor: Mlynky a okolie. Mlynky: Samospráva obce Mlynky 2000. 179 s.

SZABÓOVÁ, Orsolya: Mlynky – „najslovenskejšia“ slovenská obec – Pilisszentkereszt – a „legslovenskosabb“ szlovák település. In: Slovenský jazyk v Maďarsku. Bibliografia a štúdie I. Eds. A. Uhrinová – M. Žiláková. Békešská Čaba: Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku 2008, s. 196 – 229.

STANISLAV, Ján: Slovenský juh v stredoveku. 1. Martin: Matica slovenská 1948. 664 s.

SVETONĚ, Ján: Slováci v Maďarsku. Príspevky k otázke štatistickej maďarizácie. Bratislava: Vedecká spoločnosť pre zahraničných Slovákov 1942. 190 s.

SZABÓOVÁ MARLOKOVÁ Júlia: Mlynky a skvosty jeho nárečia. In: Slovenské inšpirácie z Mlynkov. Ed. T. Tušková. Békešská Čaba: Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku 2023, s. 11 – 25.